

К.е.н. Рошило В.І.

Чернівецький торговельно – економічний інститут КНТЕУ, Україна

Удосконалення методичних підходів щодо здійснення лізингово – інноваційної діяльності в промисловості

Сучасний розвиток форм власності, характер взаємовідносин між окремими суб'єктами, що складають інноваційну інфраструктуру, та суб'єктами господарювання зумовив появу великого набору потенційно можливих джерел фінансування промисловості.

Ефективність інноваційної діяльності в промисловості залежить від правильного вибору джерел фінансування. Водночас, умови надання фінансових ресурсів, а також результати їх використання суттєво відрізняються. Інноваційний розвиток промисловості України на засадах лізингу стримується з багатьох причин загального характеру. Насамперед це відсутність державної підтримки розвитку лізингу, і недосконалість українського законодавства та низька кваліфікація спеціалістів, які обслуговують ринок цих послуг.

Широкі розповсюдження лізингового механізму фінансування інноваційного розвитку промисловості значною мірою залежить від рівня ефективності лізингових операцій. Визначення ефективності інноваційного лізингу необхідне, по перше, для визначення прибутковості лізингу в порівнянні з іншими формами фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності в промисловості; по-друге, для глибоко економічного аналізу відношень доходів від проведення лізингових операції до одноразових і поточних витрат на їх отримання; по-третє, для доведення можливості розв'язання сучасних проблем, пов'язаних із недосконалістю складу промисловості, низьким рівнем переробки, зношеністю основних виробничих фондів, високою ресурсозатратністю виробництва та консервативним

технологічним укладом шляхом використання організаційно-економічного механізму лізингу в пріоритетних галузях промисловості.

Ефективність лізингових операцій в інноваційній сфері промисловості визначається впливом великої кількості факторів, які доцільно об'єднати у дві групи. До першої групи належить сукупність факторів, які складаються на макроекономічному рівні і мають об'єктивний характер. Найбільш вагомими при цьому такі фактори:

- сприятлива податкова політика держави щодо лізингово-інноваційної діяльності;
- досконала правова база, яка регламентує проведення лізингово-інноваційних операцій;
- наявність кваліфікованих спеціалістів у сфері лізингу, які володіють необхідним досвідом і практичними навичками проведення лізингових угод;
- зацікавленість суб'єктів інноваційної інфраструктури в інноваційній діяльності;
- існування лізингових структур і організаційних форм здійснення інноваційного лізингу в промисловості;
- наявність інформації про науково-технічні розробки, первинний та вторинний ринки устаткування.

До другої групи входять суб'єктивні фактори, які існують безпосередньо на рівні суб'єктів лізингової діяльності і залежать від ступеня їх професіоналізму у сфері якості лізингових операцій. Слід зазначити, що більшість суб'єктивних факторів мають загальний для лізингоодержувача та лізингодавця характер. До них відносять:

- знання нормативно-правової бази, яка регулює лізингово-інноваційну діяльність;
- наявність необхідної інформації про предмети лізингу;
- знання існуючого ринку лізингових послуг;
- використання об'єктивної інформації;
- наявність певного рівня якості лізингових послуг;

- наявність потенційних споживачів лізингових послуг.

Необхідно зазначити, що перераховані групи факторів взаємопов'язані і взаємозалежні та є базою для ефективного розвитку лізингових операцій в інноваційній сфері промисловості як на рівні держави, так і на рівні головних суб'єктів лізингової діяльності - лізингоодержувача та лізингодавця. У зв'язку з тим, що інновації, які плануються і реалізуються в промисловості на основі лізингу, набувають форми проекту інноваційного лізингу, його, як і будь-який інвестиційний проект потрібно розробляти. На стадії підготовки проекту інноваційного лізингу особливу увагу необхідно приділяти аналізу фінансово-господарської діяльності лізингоодержувача. У лізинговій угоді лізингоодержувача варто оцінювати за діловою активністю, тобто за показниками ефективності використання активів на підприємстві. До таких показників належить виробничий фінансовий цикл, цикл обороту робочого оборотного капіталу, віддача загальних і поточних активів, нерухомості і чистого оборотного капіталу. Окрім цих показників, також потрібно враховувати ліквідність, платоспроможність і прибутковість. Для оцінки вигідності лізингових операцій в інноваційній діяльності доцільно використовувати такі критеріальні показники: процент, що його орендар виплачує орендодавцеві за фінансування лізингової операції (ставка фінансування); загальна сума, що виплачується орендарем орендодавцеві за лізинговим контрактом (вартість лізингової операції); норма прибутку, одержана за лізингом. Традиційна задача вибору між лізингом, орендою, покупкою в кредит повинна розв'язуватися не тільки в теоретичному плані. Під час експертизи інноваційного проекту також доцільно використовувати показники, які застосовуються при оцінці ефективності інвестицій: чистий зведений доход, індекс доходності, період окупності, внутрішня норма доходності. При цьому необхідно проводити розрахунки економічної ефективності лізингових операцій в кожному випадку окремо, в залежності від умов, розмірів і форм здійснення конкретної лізингової угоди.